

2025

Javorník (Morava, Hodonín) † Průčelí zděného domu č. 73 s návratím a sýpkou v patře nad světnicí a síní.
foto V. Mencl, nedat., LA/117 s. 50; Archiv NM, fond Dobroslava a Václav Menclovi 3122_083

01 | 1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

02 | 1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28

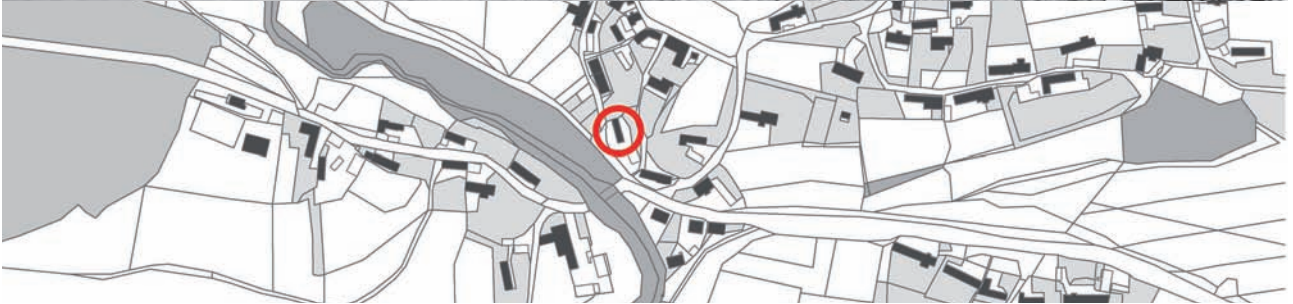
Velký Bor (Čechy, Klatovy) † Jihočeský dům s doškovou valbovou střechou.
Dům čp. 26 přestavěn na počátku šedesátých let 20. století.

foto V. Mencl, nedat., LA/438 s. 171; Archiv NM, fond Dobroslava a Václav Menclovi 3122_283

03 | 1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30

04 | 1 2 3 4 5 6
7 8 9 10 11 12 13
14 15 16 17 18 19 20
21 22 23 24 25 26 27
28 29 30

31

Varvažov (Čechy, Písek) ; Dům č. 59 se skládanou lomenicí.
Místní část U Mostu; dům přestavěn.

foto V. Mencl, nedat., LA/662 s. 264; Archiv NM, fond Dobroslava a Václav Menclovi 3122_430

05 | 1 2 3 4
5 6 7 8 9 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31

06 | 1
2 3 4 5 6 7 8
9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22
23 24 25 26 27 28 29
30

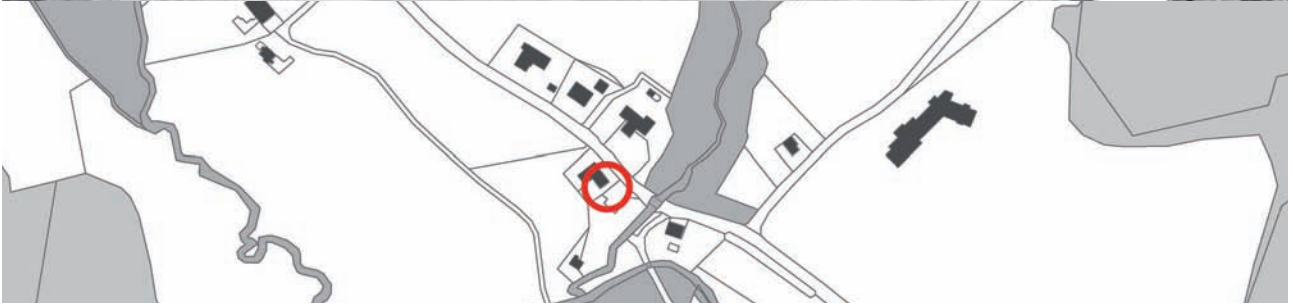

*Ješetice (Čechy, Benešov) † Stodola s polygonálně uzavřenými perami.
 Stodola patřila k usedlosti čp. 3; zanikla na počátku osmdesátých let 20. století.
 foto V. Mencl, nedat., LA/750 s. 311; Archiv NM, fond Dobroslava a Václav Menclovi 3122_491*

07 | 1 2 3 4 5 6
 7 8 9 10 11 12 13
 14 15 16 17 18 19 20
 21 22 23 24 25 26 27
 28 29 30 31

08 | 1 2 3
 4 5 6 7 8 9 10
 11 12 13 14 15 16 17
 18 19 20 21 22 23 24
 25 26 27 28 29 30 31

Horská Kvilda (Čechy, Klatovy) † Dům šumavského typu.

Dům s čp. 3 na býv. st.p.č. 26 zbořen; na jeho místě novostavba čp. 41 na st.p.č. 26/2 a zbořeníště na st.p.č. 26/1.
foto V. Mencl, nedat., LA/1267 s. 509; Archiv NM, fond Dobroslava a Václav Menclovi 3122_818

09 | 1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30

10 | 1 2 3 4 5
6 7 8 9 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

*Jiřetice (Čechy, Strakonice) † Dům č. 4, Jakub Bursa, 1843.
Kaplička v levé části snímku zbořena.*

foto V. Mencl, nedat., LA/1332 s. 546; Archiv NM, fond Dobroslava a Václav Menclovi 3122_875

11 | 1 2
3 4 5 6 7 8 9
10 11 12 13 14 15 16
17 18 19 20 21 22 23
24 25 26 27 28 29 30

12 | 1 2 3 4 5 6 7
8 9 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30 31

Václav Mencl (1905–1978) byl významnou osobností v oblasti československých dějin architektury a památkové péče. Jeho badatelská a publikační činnost spočívala především ve studiu středověké slohové architektury v českých zemích a na Slovensku. O lidové stavitelství se začal zajímat ve 2. polovině dvacátých let 20. století v souvislosti s přípravou publikace *Dřevěné kostelní stavby v zemích českých* (Praha 1927, 2. vydání 1929). Ze stejného období jsou jeho články obecnějšího charakteru, ve kterých vyslovoval velmi příkré a neopodstatněné soudy o nepůvodnosti lidové kultury a lidového umění a také o nekompetentnosti i neschopnosti národopisu řešit tyto složité otázky (Národopisný věstník československý 20, 1927, 22, 1929). Stejný názor zastával ještě v 1. polovině čtyřicátých let 20. století, kdy psal o gotické tváři české vesnice (Dílo 31, 1941; Umění 16, 1944). K obratu pak došlo v jeho člancích o lidovém stavitelství a jeho pravěkých tradicích (Zprávy památkové péče 9, 1949, 16, 1956) a také v dílčích studiích o regionálních typech venkovských staveb na Chodsku a Vyškovsku (Zprávy památkové péče 17, 1957; Zprávy okresního vlastivědného muzea ve Vyškově 1957, č. 6). Zasadil se o ochranu památek lidového stavitelství a jejich soupis, a také o zřízení rezervací lidových staveb (Zprávy památkové péče 20, 1960). Výsledkem Menclova dlouholetého úsilí v době po 2. světové válce o poznání a výklad problematiky lidového stavitelství se stala obsáhlá práce *Lidová architektura v Československu*, Praha 1980, zpracovaná z uměleckohistorického hlediska. Vytyčuje v ní hlavní oblasti lidové architektury, podává charakteristiku slohových typů, snaží se určit jejich vzájemné vztahy i vztahy k ostatním stavbám sousedních zemí a zkoumá i stáří základních stavebních technik. Pořídil a zpracoval pro ni fotografickou a kresebnou dokumentaci, s maximálním využitím poslední příležitosti k jejímu zachycení. Vzhledem k tomu, že vyšla tiskem posmrtně, mnoho let po odevzdání do tisku, nejsou v ní zohledněny výsledky novějších poznatků a dílčích prací z oblasti lidové architektury. Přesto zůstává svojí široce založenou koncepcí a schopností chápat vývoj lidového stavitelství v obecných kulturně historických souvislostech stěží překonatelnou prací v této tematice.

Kalendář ke 120. výročí narození Václava Mecla s fotografiemi z jeho publikace *Lidová architektura v Československu*, Praha 1980 (v kalendáři označena zkratkou LA). Výročí si připomene i ve dnech 24. — 25. září ve Strážnici odbornou konferencí Výzkumy, dokumentace a prezentace lidové architektury, kterou pořádá Komise pro lidové stavitelství, sídla a bydlení při České národopisné společnosti, z. s., Národní ústav lidové kultury, Archiv Národního muzea, Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a Společnost pro obnovu vesnice a malého města z. s..

01|

		1	2	3	4	5		
6	7	8	9	10	11	12		
13	14	15	16	17	18	19		
20	21	22	23	24	25	26		
27	28	29	30	31				

02|

							1	2
3	4	5	6	7	8	9		
10	11	12	13	14	15	16		
17	18	19	20	21	22	23		
24	25	26	27	28				

03|

							1	2
3	4	5	6	7	8	9		
10	11	12	13	14	15	16		
17	18	19	20	21	22	23		
24	25	26	27	28	29	30		
31								

04|

		1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30						

05|

				1	2	3	4	
5	6	7	8	9	10	11		
12	13	14	15	16	17	18		
19	20	21	22	23	24	25		
26	27	28	29	30	31			

06|

								1
2	3	4	5	6	7	8		
9	10	11	12	13	14	15		
16	17	18	19	20	21	22		
23	24	25	26	27	28	29		
30								

07|

		1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30	31					

08|

								1	2	3
4	5	6	7	8	9	10				
11	12	13	14	15	16	17				
18	19	20	21	22	23	24				
25	26	27	28	29	30	31				

09|

	1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14		
15	16	17	18	19	20	21		
22	23	24	25	26	27	28		
29	30							

10|

					1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12			
13	14	15	16	17	18	19			
20	21	22	23	24	25	26			
27	28	29	30	31					

11|

									1	2
3	4	5	6	7	8	9				
10	11	12	13	14	15	16				
17	18	19	20	21	22	23				
24	25	26	27	28	29	30				

12|

	1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14		
15	16	17	18	19	20	21		
22	23	24	25	26	27	28		
29	30	31						

© SOVAMM 2024

Václav Mencl (1905—1978)
Fotografie pro publikaci
Lidová architektura v Československu
© Archiv Národního muzea

→ Titulní strana: Salajna (Čechy, Cheb)
Mlýn č. 9, hrázdný štít domu z r. 1760
foto V. Mencl, nedat., LA/0461 s. 187;
Archiv NM, fond Dobroslava
a Václav Menclovi 3122_299